

IETS, OVER DEN KROKODIL

DOOR

J. HENDRIK VAN BALEN.

Tot de met recht gehate en gevreesde dieren behoort zonder tegenspraak de krokodil. De Duitsche jager en waarnemer SCHILLINGS, die met buks en camera door Afrika trok, maakte met deze afschuwelijke dieren op het Buffeleiland in Pangani, in het hart van Oost-Afrika, nader kennis en vertelt ons de volgende bijzonderheden over zijn levenswijze:

Om krokodillen te vangen werd door middel van een lijn een stuk vleesch met beenderen aan een haaienhaak bevestigd. Het werd des nachts, voornamelijk bij maanlicht, in de rivier geworpen en het duurde dan ook niet lang of het werd door een krokodil gegrepen. In alle gevallen was echter het dier veel te slim om ook den haak in te slikken. Nadat hij het lokaas had ingezwolgen, trokken 10 à 12 man het roofdier aan den oever. Kwam het in de nabijheid daarvan, dan was het zaak het een goedzittenden kogel te geven. Eerst dan hield het woeste slaan van den staart op, en bewegingloos en een ondraaglijken muskusreuk verspreidend, hing het aan de lijn. Op deze wijze werden 's nachts tot zes en meer stuks gevangen, waaronder er waren van 4 M. lengte.

De inhoud van de maag bestond bij de meesten uit beenderen van zoogdieren en overblijfselen van visschen. Bovendien echter bevatte de maag steeds een groot aantal stukken kwarts, die òf reeds rond afgeslepen waren toen zij ze opnamen òf in de maag zoo afgerond waren, maar die in ieder geval tot bevordering van de spijsvertering dienden. Deze stukken kwarts hadden soms een aanmerkelijke grootte, tot die van een appel wel. Opmerkelijk is de omstandigheid, dat reeds de groote sauriërs uit den vóórtijd de gewoonte bezaten stukken steen in te slikken. Bij de talrijke vondsten van den plesiosaurus in de Vereenigde Staten van Amerika, in het bijzonder in Zuid-Dakota, viel het n.l. op, dat in de geraamten dezer reuzensauriërs uit den vóórtijd (Juraperiode), bijna altijd eenige groote steenen werden gevonden, en altijd in de streek van de maag. Men vond ze van de grootte van een noot tot van 10 cM. doorsnede. Men kan hier moeilijk denken aan een toevallig inslikken dezer brokken en te minder, daar een andere vondst deze merkwaardige gewoonte verklaart, want BROWN vond in de maagstreek ook dikwijls schalen van inktvisschen, vischwerfels enz. Daar nu de ple-

siosaurus, evenals de tegenwoordige krokodil, in den muil geen eigenlijke maaltanden bezat, kan men wel aannemen, dat het doet van het tot zich nemen van die steenen was. harde voorwerpen te verkleinen. Het grootste gedeelte van hun voedsel bestond in ieder geval uit schaaldieren en derhalve was de hulp, welke deze maagsteenen bewezen niet gering, omdat eerst na het verbrijzelen van de schalen het weekdier toegankelijk werd voor het maagsap en verteerd kon worden.

Ook de krokodillen zijn nu in staat vrij groote stukken door te slikken. In een der geschoten dieren vond SCHILLINGS eene geheele onverteerde gier, welke hij had geschoten, maar daar de huid niet goed was had hij hem in de rivier geworpen. Gedurende den drogen tijd en de hongersnood van 1900 schoot hij krokodillen wier magen groote menschenbeenderen bevatten, welke de dieren ten deele geheel onverteerd bij zich hadden.

Het verborgen leven van den krokodil, over wiens gewoonten wij nog weinig weten, gadeslaan is zeer moeilijk. Jonge exemplaren zijn reeds zeer schuw en voorzichtig en hoe meer het dier groeit, des te voorzichtiger wordt het.

Hij houdt zich gewoonlijk slechts op in een water, dat diep genoeg is voor zijn grootte en hem gelegenheid geeft zijn aanvallen op de andere dieren met vrucht te doen, zonder zich zelf bloot te stellen. Op de drinkplaatsen van het wild en in de nabijheid van de wegen die over de rivieren leiden, trof SCHILLINGS zeer dikwijls reusachtige krokodillen aan, geheel onder den waterspiegel verborgen en op buit loerend. Een prachtige, reusachtige, koolzwarte stier, die nauwelijks zijn snuit aan het water had gebracht, werd plotseling door een krokodil aangegrepen en weggesleept. Slechts eenige inboorlingen wezen de plaats waar hij verdwenen was, zóó verrassend snel was dit drama afgespeeld.

De nieuweling kan zich gemakkelijk vergissen omtrent het aantal krokodillen in een water, want alleen de spits van den snuit met de neusgaten komt boven de oppervlakte uit, en ook dat kleine deel is nog bijna onzichtbaar. Zóó drijvend, slaat de krokodil met zijn ongemeen scherp gezicht alles gade wat er gebeurt. Liggen zij op zandbanken of aan zandige oevers, dan verdwijnen zij bij den minsten schijn van gevaar terstond onder water.

Jonge, pas uit het ei gekomen krokodillen waren reeds zeer bijtachtig. Als men ze aangrijpt laten zij een sterk kwekkend geluid hooren, terwijl oude gevangen dieren dikwijls een onbeschrijflijken, halfbrullenden toon uitstooten, een zeer wilden toon, welken SCHILLINGS ook in vrijheid van hen gehoord heeft en waarschijnlijk in den paartijd wordt voortgebracht.